

Docentenhandleiding

Rijksmuseum
Groep 7- 8

Inhoud

Voorbereidende les

Afsluitende les

Aanvullend materiaal bij deze lessen staat op de website:

Introductiefilmpje

PowerPoint presentatie

Werkbladen

Vorbereidende les groep 7 - 8

Proef de Gouden Eeuw

Doel van de les

In deze les krijgen de leerlingen een introductie op de kunst en geschiedenis uit de Gouden Eeuw. Hierdoor zien en begrijpen de leerlingen meer tijdens hun museumbezoek en zal de kennis beter beklijven.

De les begint met een introductiefilmpje waardoor de leerlingen weten waar ze heen gaan (Rijksmuseum) en wat ze gaan doen (interactief programma). Daarna gaan de leerlingen aan de slag met een werkblad. Er zijn 6 verschillende werkbladen met elk een ander thema. Geef de leerlingen in groepjes (4-5) een verschillend werkblad. Of geef elke leerling individueel een werkblad, waarbij u de bladen gelijkmatig verdeelt over de groep. De leerlingen kunnen (indien mogelijk) computer en/of boeken raadplegen. Vervolgens bespreekt u de werkbladen aan de hand van de PowerPoint-presentatie klassikaal. De verschillende thema's worden op die manier met de hele klas gedeeld. De les eindigt met een snel rondje door de klas: wat weten de leerlingen nu van de Gouden Eeuw?

Tijdsduur

60 minuten

Mocht u in verband met de beschikbare tijd niet toekomen aan een volledige voorbereidende les, dan verzoeken we u in elk geval wél het introductiefilmpje aan uw leerlingen te tonen. De les is verder dusdanig opgezet, dat het vrij eenvoudig is om onderdelen achterwege te laten of uit te breiden.

Lesindeling

5 minuten	Inleiding en bekijken introductiefilmpje Rijksmuseum, klassikaal
5 minuten	Uitleggen van de opdracht, klassikaal
20 minuten	Werken aan de opdracht, in groepjes óf individueel
25 minuten	Bespreken van de opdracht, klassikaal
5 minuten	Samenvatten en afronden, klassikaal

Materiaal

- Beamer of digibord voor de PowerPoint-presentatie
- Uitgeprinte werkbladen voor iedere leerling (bij voorkeur in kleur! Als u geen kleurenprinter heeft, zorg dan dat elk groepje de afbeeldingen op de computer kan bekijken)
- Computers
- Boeken

Bijlagen op www.museumpleinbus.nl

- Introductiefilmpje Rijksmuseum op www.museumpleinbus.nl
- PowerPoint presentatie

→ Werkblad 1 t/m 6 (voor de leerlingen)

→ Werkblad 1 t/m 6 (voor de leraar)

NB: Heeft u meer tijd? Laat de leerlingen een presentatie maken aan de hand van de werkbladen. De volgende voorbereidende les presenteren ze het resultaat aan de groep.

Proef de Gouden Eeuw

5 minuten – Inleiding en bekijken introductiefilmpje Rijksmuseum, klassikaal

Vertel: binnenkort gaan we met de groep naar het Rijksmuseum. We gaan nu eerst een introductiefilmpje bekijken. Download het introductiefilmpje op www.museumpleinbus.nl.

Stel aan de hand van het filmpje enkele vragen. Wat is een museum? Ben je al eens in een museum geweest? Heb je wel eens van het Rijksmuseum gehoord? Wat is daar allemaal te zien? Uit welke eeuw gaan we schilderijen en andere spullen bekijken?

5 minuten - Uitleggen van de opdracht, klassikaal

In het introductiefilmpje zijn een paar onderwerpen naar voren gekomen uit de Gouden Eeuw. Vraag wie een onderwerp kan noemen. Voorbeelden van onderwerpen zijn: eten en drinken, wonen, specerijen en kruiden, Rembrandt.

De klas wordt nu in 6 groepjes verdeeld (of verdeel de 6 verschillende werkbladen evenredig over de klas en laat de leerlingen individueel aan de slag gaan). Elke groep krijgt een onderwerp dat in het filmpje aan bod is gekomen en gaat zich dus in een ander onderwerp verdiepen:

Werkblad 1 – Oorlog en vrede

Werkblad 2 – Op zee

Werkblad 3 – Rijk en arm

Werkblad 4 – Wonen

Werkblad 5 – Rembrandt

Werkblad 6 – Nederlanders in het buitenland

Op het werkblad staan afbeeldingen van schilderijen en objecten en er staan vragen bij. De groep beantwoordt met elkaar de vragen zo goed mogelijk en schrijft de antwoorden op (als u geen kleurenprints heeft, laat u de leerlingen de afbeeldingen op de computer bekijken). Straks worden de afbeeldingen en dus ook de onderwerpen klassikaal besproken aan de hand van de PowerPoint-presentatie.

20 minuten – Werken aan de opdracht, in groepjes óf individueel

Help de leerlingen op weg. Zorg ervoor dat er een goede taakverdeling is. In het document 'werkbladen (voor de leraar)' staan alle antwoorden op de vragen en tevens aanvullende informatie. Onder de afbeelding staat telkens de titel en vervaardiger, waarmee u via www.rijksmuseum.nl meer informatie over de kunstwerken kunt vinden.

25 minuten – Bespreken van de opdracht, klassikaal

De PowerPoint-presentatie is op de volgorde van de bovengenoemde werkbladen. Per slide zijn alle afbeeldingen per werkblad te zien. U kunt ervoor kiezen of u de groepjes voor de klas wilt laten staan tijdens hun onderwerp, of ze liever op de plek laat zitten. Houd de tijd in de gaten: ongeveer 5 minuten per thema (groepje). Houd het dynamisch en voorkom een opsomming van antwoorden: stel zelf aanvullende vragen, vraag de mening van de klasgenoten en geef indien nodig een toelichting.

5 minuten – Samenvatten en afronden, klassikaal

Doe een snelle ronde door de klas: wat weten de leerlingen nu over de Gouden Eeuw? Iedere leerling mag 1 woord of een korte zin zeggen. Bewaar de werkbladen. Hier gaan de groepjes mee verder in de afsluitende les.

Afsluitende les

Proef de Gouden Eeuw

Doel van de les

Tijdens deze les reflecteren de leerlingen op de kennis die is opgedaan tijdens de voorbereidende les en het museumbezoek door middel van een afrondende, beeldende opdracht.

De leerlingen nemen de werkbladen uit de voorbereidende les er weer bij. Ze kiezen één van de afbeeldingen van hun werkblad uit: dat is een plaatje uit het dagelijks leven uit de Gouden Eeuw. Daarvan maken ze nu een vertaalslag naar het dagelijks leven nu. Ze gaan de afbeelding van toen naschilderen, maar dan in een 21ste-eeuwse versie. Bijvoorbeeld *Het melkmeisje* als een schoonmaakster van nu, *Het Joodse bruidje* als een hedendaags stelletje, Michiel de Ruyter wordt een marinier, een stilleven wordt een tafel met hedendaags voedsel. Er kunnen ook collagetechnieken worden gebruikt, bijvoorbeeld door plaatjes uit tijdschriften te knippen en te verwerken in het schilderij. Hang de 21ste-eeuwse creaties op in de klas, bij voorkeur met de uitgeknipte afbeeldingen (in kleur) van de werkbladen ernaast.

Tijdsduur

60 minuten

Lesindeling

5 minuten Uitleggen van de opdracht, klassikaal

45 minuten Aan de opdracht werken, individueel of in groepjes

10 minuten Eindresultaten bespreken en afronden

Benodigd materiaal

Tijdschriften, gekleurd papier, schaar, lijn, verf, kwasten, papier, eigen foto's (bijvoorbeeld portret (Rembrandt), klassenfoto (Nachtwacht), vakantiefoto (Nederlanders in de koloniën)).

NB: Het is aan te raden om meer tijd vrij te maken voor deze afsluitende les. Doe de opdracht bijvoorbeeld in het kader van beeldende vorming. De leerlingen kunnen dan langer dan 45 minuten aan de opdracht werken met een mooier eindresultaat.

Proef de Gouden Eeuw

5 minuten – Uitleggen van de opdracht, klassikaal

De leerlingen weten nu een heleboel over de Gouden Eeuw en hoe de mensen toen leefden, wat voor werk ze deden, wat ze aten, hoe ze woonden.

We gaan dat nu in deze les vergelijken met ons eigen dagelijks leven. De werkbladen uit de voorbereidende les worden er weer bij gepakt. Kijk nog eens goed naar het thema en de plaatjes. Kies één van de plaatjes uit en ga een vertaalslag maken van de 17de naar de 21ste eeuw. Bijvoorbeeld het portret van de rijke en hippe Maria Trip (Werkblad 5 – Rembrandt), met wie is zij nu te vergelijken? Of de zeeheld Michiel de Ruyter (Werkblad 2 - Op zee): zou hij nu marinier zijn? En de Nederlanders in het buitenland (Werkblad 6): welke reizen maken wij nu en waarom? De leerlingen krijgen 40 minuten om een schilderij te maken, een vertaalslag naar het nu. Er wordt gebruik gemaakt van verf, maar er mag ook met collagetechniek worden gewerkt (oude tijdschriften, meegebrachte foto's).

De leerlingen mogen individueel aan de slag, of in een klein groepje.

45 minuten – Aan de opdracht werken, individueel of in groepjes

Help de leerlingen op weg, geef suggesties.

10 minuten – Eindresultaten bespreken en afronden

Hang de eindresultaten naast het 17de-eeuwse plaatje op in de klas. Bespreek even kort alle resultaten om zo de samenvatting van alle verschillende invalshoeken uit de 17de eeuw te geven.